

U S T A W A

z dnia

o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przechowywania nawozów naturalnych

Art. 1. 1. Podmiot prowadzący chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie mniejszej lub równej 210 dużych jednostek przeliczeniowych (DJP) w rozumieniu art. 102 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, 1089 i 1473 oraz z 2025 r. poz. 216), zwanych dalej „DJP”, który nie dostosował do dnia 31 grudnia 2024 r. powierzchni lub pojemności posiadanych miejsc do przechowywania nawozów naturalnych do wymogów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, zwanej dalej „ustawą – Prawo wodne”, może dostosować te powierzchnie lub pojemności w terminie późniejszym, jeżeli zgłosi ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa konieczność przedłużenia terminu na dostosowanie tych powierzchni lub pojemności w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, podmiot prowadzący chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie:

- 1) mniejszej lub równej 20 DJP – dostosuje powierzchnie lub pojemności posiadanych miejsc do przechowywania nawozów naturalnych do wymogów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy – Prawo wodne niezwłocznie, jednak nie później niż do dnia 31 grudnia 2027 r.;
- 2) większej niż 20 DJP, jednak nie większej niż 210 DJP – dostosuje powierzchnie lub pojemności posiadanych miejsc do przechowywania nawozów naturalnych do wymogów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy – Prawo wodne niezwłocznie, jednak nie później niż do dnia 31 grudnia 2025 r.

Art. 2. 1. Podmiot, o którym mowa w art. 1 ust. 1, dokonuje zgłoszenia, o którym mowa w tym przepisie, zwanego dalej „zgłoszeniem”, na formularzu udostępnionym przez ministra właściwego do spraw rolnictwa w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego tego ministra.

2. Zgłoszenie zawiera następujące dane i informacje niezbędne do potwierdzenia dokonania tego zgłoszenia i ewidencji podmiotów, które dokonały tego zgłoszenia:

- 1) dane identyfikacyjne podmiotu, o którym mowa w art. 1 ust. 1, w tym:

- a) numer identyfikacyjny, o którym mowa w art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2023 r. poz. 885 oraz z 2025 r. poz. 368), o ile został nadany,
 - b) imię i nazwisko,
 - c) miejsce zamieszkania i adres albo nazwę, siedzibę i adres,
 - d) numer telefonu i adres poczty elektronicznej lub adres do doręczeń elektronicznych;
- 2) liczbę DJP zwierząt gospodarskich podmiotu, o którym mowa w art. 1 ust. 1;
 - 3) wskazanie przyczyny niedostosowania do dnia 31 grudnia 2024 r. powierzchni lub pojemności posiadanych miejsc do przechowywania nawozów naturalnych do wymogów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy – Prawo wodne;
 - 4) nazwę miejscowości, w której jest lub będzie realizowana inwestycja w zakresie dostosowania powierzchni lub pojemności miejsc do przechowywania nawozów naturalnych do wymogów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy – Prawo wodne;
 - 5) wskazanie stanu prac nad dostosowaniem powierzchni lub pojemności posiadanych miejsc do przechowywania nawozów naturalnych do wymogów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy – Prawo wodne, o ile takie prace zostały podjęte;
 - 6) informacje o realizowanych innych działaniach mających na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami, spośród działań określonych w zbiorze zaleceń dobrej praktyki rolniczej do dobrowolnego stosowania, o którym mowa w art. 103 ust. 1 ustawy – Prawo wodne, lub w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, o ile takie działania są realizowane;
 - 7) kopię umowy zbycia nadwyżki nawozów naturalnych do bezpośredniego rolniczego wykorzystania – w przypadku podmiotu prowadzącego chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie większej niż 20 DJP, jednak nie większej niż 210 DJP;
 - 8) oświadczenie o zgodności ze stanem faktycznym i prawnym danych i informacji zwartych w tym zgłoszeniu;
 - 9) oświadczenie o zapoznaniu się z klauzulą informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych.

3. Do zgłoszenia dołącza się dokumenty potwierdzające wystąpienie przyczyny, o której mowa w ust. 2 pkt 3, o ile podmiot, o którym mowa w art. 1 ust. 1, posiada takie dokumenty.

4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 2 pkt 8, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. Oświadczenie to zawiera klauzulę o treści: „Jestem świadomy/świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

5. Niezwłocznie po upływie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy minister właściwy do spraw rolnictwa udostępni wojewódzkim inspektorom ochrony środowiska oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dane i informacje, o których mowa w ust. 2 pkt 1, 2 i 4, wskazane w złożonych zgłoszeniach, w celu ustalenia podmiotów uprawnionych do dostosowania powierzchni lub pojemności posiadanych miejsc do przechowywania nawozów naturalnych do wymogów określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy – Prawo wodne w terminach określonych w art. 1 ust. 2.

Art. 3. Przepisów art. 1 i art. 2 nie stosuje się do poszkodowanych określonych w art. 38 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1473 i 1717).

Art. 4. Do dnia 31 grudnia 2027 r. zmiana zagospodarowania terenu dotycząca obiektów budowlanych, o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 29 lit. a oraz b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418), nie wymaga uzyskania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Art. 5. Postępowania wszczęte na podstawie art. 109 ust. 1 ustawy – Prawo wodne, dotyczące przechowywania od dnia 1 stycznia 2025 r. przez podmioty prowadzące chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie mniejszej lub równej 210 DJP nawozów naturalnych niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy – Prawo wodne, i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, umarza się z urzędu, jeżeli te podmioty dokonają zgłoszenia w terminie, o którym mowa w art. 1 ust. 1.

Art. 6. W terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie wszczyna się postępowań na podstawie art. 109 ust. 1 ustawy – Prawo wodne dotyczących przechowywania od dnia 1 stycznia 2025 r. przez podmioty prowadzące chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie mniejszej lub równej 210 DJP nawozów naturalnych niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy – Prawo wodne.

Art. 7. Ustawa wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Mariusz Gorzowski
dyrektor
Departamentu Prawnego
za zgodność pod względem prawnym,
legislacyjnym i redakcyjnym
/podpisano elektronicznie/

UZASADNIENIE

Przygotowanie projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przechowywania nawozów naturalnych wynika z ustaleń Stałego Komitetu Rady Ministrów podjętych podczas posiedzenia, które odbyło się w dniu 23 stycznia 2025 r.

Przygotowany projekt ustawy obejmuje regulacje dotyczące:

- wydłużenia o 3 lata (tj. do 31 grudnia 2027 r.) terminu na dostosowanie miejsc do przechowywania nawozów naturalnych przez podmioty posiadające do 20 DJP;
- wydłużenia o rok (tj. do 31 grudnia 2025 r.) terminu na dostosowanie miejsc do przechowywania nawozów naturalnych przez podmioty posiadające powyżej 20 do 210 DJP;
- zgłoszenia przez rolników ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa na udostępnionym formularzu informacji o potrzebie wydłużenia terminu na dostosowanie w terminach nie dłuższych niż ww.;
- umarzania postępowań wszczętych na podstawie art. 109 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Prawo wodne”, dotyczących przechowywania od dnia 1 stycznia 2025 r. przez podmioty prowadzące chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie mniejszej lub równej 210 DJP nawozów naturalnych niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy – Prawo wodne, i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, jeżeli te podmioty dokonają zgłoszenia w wyznaczonym terminie;
- uproszczenia procedur administracyjnych związanych z budową miejsc do przechowywania nawozów naturalnych;
- przekazania przez ministra właściwego do spraw rolnictwa informacji o podmiotach, które zgłosiły zgłoszenie potrzeby dłuższego czasu na dostosowanie, instytucjom, które prowadzą kontrole przestrzegania wymagań w zakresie realizacji wymogów dyrektywy Rady z dnia 12 grudnia 1991 r. dotyczącej ochrony wód przed zanieczyszczeniami powodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (91/676/EWG) (Dz. Urz. UE L 375 z 31.12.1991, str. 1, z późn. zm. – Dz. Urz. Polskie wydanie specjalne, rozdz. 15 t. 2, str. 68), zwanej dalej „dyrektywą azotanową”.

Proponowane rozwiązania, w tym uproszczenie wprowadzonych w ostatnich latach procedur, pozwolą na szybsze i sprawniejsze realizowanie inwestycji budowlanych w

gospodarstwach rolnych oraz wpłyną pozytywnie na ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

Ponadto należy wskazać, że dla poszkodowanych w powodzi z września 2024 r. rolników termin na dostosowanie został już wydłużony do końca 2027 r. Projekt ustawy przewiduje, że przepisów art. 1 i art. 2 projektu nie stosuje się do podmiotów, do których ma zastosowanie art. 38 ustawy z dnia 1 października 2024 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z usuwaniem skutków powodzi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1473, z późn. zm.).

Rada Wspólnoty Europejskiej w dniu 12 grudnia 1991 r. przyjęła dyrektywę azotanową. Jej celem jest zmniejszenie zanieczyszczenia wód spowodowanego przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu wód. Zgodnie z postanowieniami dyrektywy azotanowej państwa członkowskie UE mają do wyboru dwa sposoby wdrażania jej postanowień. Wariant pierwszy polega na sporządzeniu, zgodnie z art. 3 ust. 1 i 2 dyrektywy azotanowej, wykazu wód zanieczyszczonych lub zagrożonych zanieczyszczeniem w przypadku niepodjęcia środków zaradczych oraz ustanowienia wykazu obszarów szczególnie narażonych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych (OSN), a następnie przygotowanie i wdrożenie programów działań na wyznaczonych OSN. Natomiast w przypadku realizacji podejścia przewidzianego w art. 3 ust. 5 dyrektywy azotanowej, polegającego na ustanowieniu i wdrożeniu programu na terenie całego kraju, państwo członkowskie jest zwolnione z obowiązku wyznaczania wód wrażliwych i OSN.

W Polsce do 2017 r. stosowano podejście polegające na wyznaczaniu obszarów szczególnie narażonych (tzw. OSN), które stanowiły od ok. 1,5 % do 6,8 % powierzchni kraju. Zarówno obszary szczególnie narażone, jak i programy działań były ustanawiane aktami prawa miejscowego w drodze rozporządzenia dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej.

W 2010 r. Komisja Europejska wszczęła wobec Polski postępowanie, zakończone wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-356/13 z 20 listopada 2014 r. W wyroku tym TSUE stwierdził nieprawidłowe wdrożenie dyrektywy azotanowej w zakresie naruszenia art. 3 wraz z załącznikiem I oraz art. 5 w związku z załącznikiem II i III dyrektywy azotanowej, czyli niewystarczające określenie wód, które mogą być dotknięte zanieczyszczeniami azotanami pochodzenia rolniczego, niedostateczne wyznaczenie obszarów narażonych (OSN) oraz przyjęcie programów działań zawierających środki niezgodne z dyrektywą azotanową. Z powodu przedłużających się prac nad wykonaniem tego wyroku

i zapewnieniem prawidłowego wdrożenia dyrektywy azotanowej, Komisja Europejska skierowała do Polski zarzuty formalne w lutym 2017 r.

Realizacją postanowień wyroku było podjęcie przez Rząd RP decyzji, że wszystkie przepisy wynikające z dyrektywy azotanowej, a dotyczące stosowania nawozów zawierających azot oraz przechowywania nawozów naturalnych w celu ochrony wód, zostaną zamieszczone w ustawie – Prawo wodne i wydawanym na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w tej ustawy rozporządzeniu w sprawie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”, zwanym dalej „Programem działań”. W celu uniknięcia wniesienia przez Komisję Europejską skargi do TSUE, w której mogła ona zażądać nałożenia na Polskę kar finansowych za niewykonanie lub niewłaściwe wykonanie wyroku TSUE, projekt Programu działań podlegał ustaleniom z Komisją Europejską.

Pierwszy Program działań obejmujący cały obszar Polski został przyjęty rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 5 czerwca 2018 r. w sprawie przyjęcia „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu” (Dz. U. z 2018 r. poz. 1339) i wszedł w życie z dniem 27 lipca 2018 r. Wyjątek stanowiły przepisy dotyczące obowiązku sporządzania planu nawożenia azotem, które zaczęły obowiązywać z dniem 1 stycznia 2019 r., oraz przepisy dotyczące obowiązku dostosowania miejsc do przechowywania nawozów naturalnych do wymogów określonych w Programie działań, które dla podmiotów wielkotowarowych (powyżej 210 DJP) obowiązywały od 1 stycznia 2022 r., a dla mniejszych podmiotów (210 DJP lub mniej) od 1 stycznia 2025 r.

Wiele podmiotów w szczególności gospodarstwa drobne, tj. do 20 DJP, nie miało możliwości dostosować się w terminie do 31 grudnia 2024 r. z uwagi na trudną sytuację ekonomiczną w gospodarstwach rolnych spowodowaną m.in. konsekwencjami pandemii (podczas której uzyskiwanie wymaganych zgód/zezwoleń było utrudnione), wydłużeniem procesu budowlanego lub całkowitym jego uniemożliwieniem, znaczącym wzrostem kosztów materiałów budowlanych, wojną na Ukrainie, destabilizacją rynków rolnych oraz potrzebą utrzymania w Polsce konkurencyjności krajowego sektora rolnego.

Pandemia ujawniła nowe problemy, z którymi musieli zmierzyć się rolnicy: ograniczenia w pracy przedsiębiorstw, zakłócenia dostaw, ograniczona dostępność pracowników i materiałów, zmiany w funkcjonowaniu urzędów. Przestoje, a także ostrożność w

podejmowaniu decyzji inwestycyjnych, miały wpływ na wydłużenie niezbędnego czasu na realizację inwestycji w miejsca do przechowywania nawozów naturalnych. Ponadto większość drobnych podmiotów (do 20 DJP) w sytuacji kryzysu stanęła przed wyborem, czy koszty doposażenia pokryte zostaną przez prowadzoną przez nich produkcję zwierzęcą.

Ponadto warto podkreślić, że w latach 2010–2020 w rolnictwie w Polsce zachodziły istotne zmiany mające wpływ na sposób i skalę magazynowania nawozów naturalnych. W okresie tym nastąpiło istotne zmniejszenie liczby podmiotów utrzymujących zwierzęta gospodarskie, w wyniku masowego rezygnowania z produkcji zwierzęcej przez gospodarstwa rolne, zwłaszcza o małej i bardzo małej liczebności stad na rzecz koncentracji produkcji zwierzęcej w gospodarstwach wielkotowarowych. Natomiast mniejsze gospodarstwa najczęściej stosują tradycyjne metody produkcji – utrzymywanie na ściółce, okresowy wypas i mniej intensywne metody. W gospodarstwach tych zrównoważona produkcja może wiązać się z większym powiązaniem produkcji roślinnej i zwierzęcej, z utrzymywaniem rodzimych i lokalnych ras zwierząt gospodarskich, które są dostosowane do lokalnego środowiska i tradycyjnych sposobów produkcji. Jednak gospodarstwa o mniejszej skali produkcji zwierzęcej mają ograniczone możliwości inwestycyjne pozwalające na wyposażenie gospodarstwa w profesjonalne płyty obornikowe, czy zbiorniki na płynne nawozy naturalne oraz zapewnienia własnego wkładu finansowego na ten cel. W połączeniu z innymi wymaganiami i obciążeniami oraz niestabilną sytuacją rynkową może to przyczyniać się do rezygnacji z produkcji zwierzęcej. Rezygnacja kolejnych gospodarstw z produkcji zwierzęcej prowadzonej na małą skalę może w negatywny sposób wpłynąć zarówno na pogłowie zwierząt, w szczególności ras ekstensywnych i lokalnych, jak również na prośrodowiskowe łączenie produkcji zwierzęcej z produkcją roślinną. Może to powodować także skutki w zakresie zachowania różnorodności biologicznej i negatywnie wpłynąć na prowadzone programy ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich. Dlatego utrzymanie produkcji zwierzęcej w małych gospodarstwach ma kluczowe znaczenie dla promowania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz ochrony środowiska jako całości.

Dodatkowo jedną z przyczyn niedostosowania podmiotów do 210 DJP do wymogu wyposażenia gospodarstw w płyty obornikowe lub zbiorniki na gnojowicę są problemy z uzyskaniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Procedura ta najczęściej wydłużała i wydłuża proces przygotowania dokumentacji. Z przepisów ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz.

1130, z późn. zm.) wynika, że w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określenie sposobów zagospodarowania i warunków zabudowy terenu następuje w drodze decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Należy zauważyć, że rolnik chcąc wybudować budowlę rolniczą, np. płytę do składowania obornika, co prawda może skorzystać z uproszczonej procedury zgłoszenia budowy, co wynika z ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418), ale w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego musi wystąpić do wójta/burmistrza o wydanie decyzji o warunkach zabudowy.

W ocenie inwestorów (rolników) to właśnie etap uzyskiwania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu najczęściej wydłuża proces przygotowania dokumentacji do realizacji inwestycji. Ponadto część gmin, w związku z przystąpieniem do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zawiesza postępowania w sprawie wydania decyzji o warunkach zabudowy, chociaż zgodnie z ustawą dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zawieszenie takiego postępowania nie jest obligatoryjne.

W związku z powyższym projektowana regulacja wprowadza również zmiany polegające na tym, że do dnia 31 grudnia 2027 r. zmiana zagospodarowania terenu dotycząca obiektów budowlanych takich jak:

- 1) płyty do składowania obornika,
- 2) szczelne zbiorniki na gnojówkę lub gnojownicę

– o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 29 lit. a oraz b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane), nie będzie wymagać uzyskania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Wprowadzone uproszczenia pozwolą na szybsze i sprawniejsze realizowanie inwestycji budowlanych w gospodarstwach rolnych oraz wpłyną pozytywnie na ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych poprzez budowę odpowiednich budowli rolniczych.

Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że wprowadzenie projektowanych zmian będzie miało pozytywny wpływ na wykorzystanie nawozów naturalnych, których korzystne oddziaływanie na glebę oraz rośliny jest powszechnie znane i potwierdzone wieloletnimi badaniami naukowymi. Nawozy naturalne zawierają całą gamę makro- i mikroelementów niezbędnych w żywieniu roślin, a zatem ich stosowanie pozwala istotnie ograniczyć zużycie

nawozów mineralnych. Obornik jest ponadto bogatym źródłem materii organicznej. Stosowanie nawozów naturalnych wzmacnia aktywność mikrobiologiczną gleby i w sposób wszechstronny wpływa na jej żyzność.

Według danych z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB (IERGiŻ-PIB) z 2023 r. oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2020, z analiz dotyczących potrzeb w ww. zakresie w 2023 r., wynika, że w Polsce na 267 403 gospodarstw utrzymujących produkcję zwierzęcą (do 20 DJP):

- 136 567 gospodarstw powinno zrealizować inwestycje dostosowawcze rozbudowując lub budując płyty obornikowe o łącznej pojemności 947,7 tys. m² (szacunkowy koszt to ok. 743 958,3 tys. zł.);
- 15 695 gospodarstw powinno zrealizować inwestycje dostosowawcze w zbiorniki do przechowywania nawozów naturalnych płynnych zwiększając pojemność o 362,6 tys. m³ (szacunkowy koszt to ok. 469 350,6 tys. zł.).

Natomiast w przypadku gospodarstw od 20,01 DJP do 210 DJP w 2023 r. w Polsce na 83 196 gospodarstw utrzymujących produkcję zwierzęcą:

- 33 797 gospodarstw powinno zrealizować inwestycje dostosowawcze rozbudowując lub budując płyty o pojemności 1 256,3 tys. m² (koszt to ok. 986 151,4 tys. zł.);
- 13 308 gospodarstw powinno zrealizować inwestycje dostosowawcze w zbiorniki do przechowywania nawozów płynnych zwiększając pojemność o 2 089,1 tys. m³ (koszt to ok. 2 262 410,3 tys. zł.).

Przedstawione informacje jednoznacznie pokazują potrzebę wydłużenia aktualnych terminów na dostosowanie powierzchni lub pojemność miejsc do przechowywania nawozów naturalnych przez mniejsze gospodarstwa.

Według danych z IERGiŻ-PIB liczba gospodarstw utrzymujących poszczególne gatunki w 2023 r. w zależności od pogłowia zwierząt w gospodarstwie wyrażonego w DJP wynosiła:

Wielkość pogłowia zwierząt (DJP)	Gatunek zwierząt					
	bydło	owce	kozy	świnie	konie	drób
0–20	202 806	9 249	9 621	36 731	37 781	1 358
0–210	276 604	10 357	10 258	49 088	43 935	3 866

Według danych z IERGiŻ-PIB liczba zwierząt poszczególnych gatunków w 2023 r. w zależności od pogłowia w gospodarstwie wyrażonego w DJP wynosiła:

Wielkość pogłównia zwierząt (DJP)	Gatunek zwierząt					
	bydło	owce	kozy	świnie	konie	drób
0–20	1 128 444,1	14 988,9	6 612,2	114 993,9	150 260,7	7 009,1
0–210	4 654 475,7	27 208,4	8 337,8	1 011 909,4	241 140,8	1 364 018,2

Przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Proponowany termin wejścia w życie projektowanej ustawy nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.

Pilne wprowadzenie przedmiotowych regulacji pozwoli na uniknięcie ponoszenia przez rolników dodatkowych opłat, zapewni czas na podjęcie prac dostosowawczych w zakresie miejsc do przechowywania nawozów naturalnych. Ma również ma znaczenie z uwagi na wyznaczony w projekcie ustawy termin 6 miesięcy na dokonanie zgłoszenia dostosowawczego przez rolników.

Zgodnie z art. 108 ust. 1 ustawy – Prawo wodne kontrola stosowania Programu działań przez podmioty prowadzące produkcję rolną jest wykonywana przez właściwe organy Inspekcji Ochrony Środowiska, czyli wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska (WIOŚ). Dodatkowo rolnicy, którzy korzystają ze wsparcia finansowego WPR, podlegają kontrolom prowadzonym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR). Od 2023 r. w związku z nowymi zasadami w ramach WPR na lata 2023–2027 podstawowym warunkiem przyznania wsparcia w pełnej wysokości w ramach płatności bezpośrednich jest spełnienie przez rolnika wnioskującego o wsparcie norm i wymogów warunkowości. Na system warunkowości składają się wymogi podstawowe w zakresie zarządzania (SMR) oraz normy dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska (GAEC). Jednym z SMR jest Ochrona wód przed zanieczyszczeniami spowodowanymi przez azotany pochodzenia rolniczego (SMR 2). Dlatego ważnym jest, aby zarówno WIOŚ, jak i ARiMR posiadały informacje o podmiotach, które zgłosiły potrzebę wydłużenia terminu na dostosowanie odpowiednich powierzchni lub pojemności miejsc do przechowywania nawozów naturalnych.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Projekt nie będzie miał wpływu na działalność mikro-, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane przepisy nie będą miały bezpośredniego wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych.

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806), oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.).

Projekt ustawy został umieszczony w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD217.

Nazwa projektu Projekt ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przechowywania nawozów naturalnych	Data sporządzenia 04.04.2025
Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi Ministerstwo Infrastruktury	Źródło: Inne
Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Michał Kołodziejczak – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi	Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów: UD217
Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Nina Dobrzyńska – Dyrektor Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin, Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi	

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W dniu 23 stycznia 2025 r. Stały Komitet Rady Ministrów uzgodnił, że istnieje pilna potrzeba wydłużenia terminu na dostosowanie miejsc do przechowywania nawozów naturalnych przez gospodarstwa posiadające do 210 DJP. Jednocześnie zobowiązał Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi do pilnego przygotowania, we współpracy z Ministrem Infrastruktury oraz Rządowym Centrum Legislacji, projektu przepisów, których celem będzie wydłużenie terminu na dostosowanie powierzchni/pojemności miejsc do przechowywania nawozów naturalnych. Stały Komitet Rady Ministrów zalecił uzgodnienie projektu z zainteresowanymi ministrami (w szczególności z Ministrem Finansów) i po zaopiniowaniu projektu przez Komitet do Spraw Europejskich przedstawienie go do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów.

W związku z dyskusją na Zespole do spraw Programowania Prac Rządu w dniu 10 lutego 2025 r., w dniu 20 lutego 2025 r. z inicjatywy przedstawicieli MRiRW odbyło się drugie robocze spotkanie (pierwsze spotkanie miało miejsce 13 grudnia 2024 r.) z właściwymi w sprawie przedstawicielami Komisji Europejskiej (DG Envi; Nitrates Team; Unit D1: Land Use and Management) w celu omówienia i uzgodnienia zakresu zmian wynikających z potrzeby wydłużenia w Polsce terminu na dostosowanie miejsc do przechowywania nawozów naturalnych przez gospodarstwa posiadające do 210 DJP, w tym przesłanej do Komisarzy ds. Środowiska, Odporności Wodnej i Konkurencyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym przez Ministra Infrastruktury przy piśmie z dnia 28 stycznia 2025 r. propozycji rozwiązań prawnych. Podczas spotkania w dniu 20 lutego 2025 r. otrzymano od przedstawicieli Komisji Europejskiej (KE) następujące informacje:

- KE oczekuje zapewnienia, że w procesie legislacyjnym nie zostaną wydłużone terminy na dostosowanie (do 20 DJP – do 31.12.2025, >20–210 DJP – do 31.12.2027) wskazane w projekcie przekazanym KE pismem z dnia 28.01.2025 r.;
- KE proponuje rozważenie wprowadzenia uproszczeń administracyjnych. Strona PL poinformowała, że takie propozycje znajdują się w przepisach (zmiana zagospodarowania terenu dotycząca obiektów budowlanych takich jak płyty i zbiorniki nie będzie wymagała uzyskania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu);
- KE wskazała potrzebę zapewnienia wsparcia finansowego rolników niedostosowanych do wymogów – Dyrektor Departamentu Gospodarki Wodnej w Ministerstwie Infrastruktury poinformowała KE, że MI prowadzi rozmowy z NFOSiGW w celu uruchomienia mechanizmu wsparcia ze środków funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

W dniu 19 marca 2025 r. przy piśmie pani Jessiki Roswall – Komisarz ds. Środowiska, Odporności

Wodnej i Konkurencyjnej gospodarki o obiegu zamkniętym znak: Ares(2025)S3054117, stronie Polskiej zostało przekazane oficjalne stanowisko z akceptacją omówionych podczas spotkania kierunkowych rozwiązań (uwzględnionych w projekcie przekazanym KE pismem z dnia 28 stycznia 2025 r.).

Przepisy dotyczące przechowywania nawozów naturalnych zawiera ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą – Prawo wodne”, oraz przyjmowany przez Radę Ministrów, w drodze rozporządzenia na podstawie art. 106 ust. 4 ww. ustawy – Program działań. Takie umiejscowienie wymogów związanych ze stosowaniem nawozów zawierających w składzie azot oraz przechowywania nawozów naturalnych jest wynikiem ustaleń Rządu RP w związku z wyrokiem TSUE w sprawie C-356/13 z 20 listopada 2014 r. – dotyczącej wdrażania dyrektywy azotanowej mającej na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzenia rolniczego.

Przyjęty przez Radę Ministrów w 2018 r. Program działań wprowadził dla rolników okresy przejściowe na dostosowanie powierzchni i pojemności posiadanych miejsc do przechowywania nawozów naturalnych do określonych w tych przepisach wymagań. Dla rolników prowadzących chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie mniejszej lub równej 210 DJP okres przejściowy wynosił ok. 6 lat i zakończył się 31 grudnia 2024 r.

Wiele podmiotów w szczególności gospodarstwa drobne tj. do 20 DJP nie miało możliwości dostosować się w terminie do 31 grudnia 2024 r.

Pandemia ujawniła nowe problemy, z którymi musieli zmierzyć się rolnicy: ograniczenia w pracy przedsiębiorstw, zakłócenia dostaw, ograniczona dostępność pracowników i materiałów, zmiany w funkcjonowaniu urzędów. Przestoje, a także ostrożność w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych, miały wpływ na wydłużenie niezbędnego czasu na realizację inwestycji w miejsca do przechowywania nawozów naturalnych. Ponadto większość drobnych podmiotów (do 20 DJP) w sytuacji kryzysu stanęła przed wyborem, czy koszty doposażenia pokryte zostaną przez prowadzoną przez nich produkcję zwierzęcą.

Ponadto w latach 2010–2020 w rolnictwie w Polsce zachodziły istotne zmiany mające wpływ na sposób i skalę magazynowania nawozów naturalnych. W okresie tym nastąpiło istotne zmniejszenie liczby podmiotów utrzymujących zwierzęta gospodarskie, w wyniku masowego rezygnowania z produkcji zwierzęcej przez gospodarstwa rolne, zwłaszcza o małej i bardzo małej liczebności stad na rzecz koncentracji produkcji zwierzęcej w gospodarstwach wielkotowarowych. Natomiast to co należy podkreślić, mniejsze gospodarstwa najczęściej stosują tradycyjne metody produkcji – utrzymywanie na ściółce, okresowy wypas i mało intensywne metody chowu i hodowli. W gospodarstwach tych zrównoważona produkcja może wiązać się z większym powiązaniem produkcji roślinnej i zwierzęcej, z utrzymywaniem rodzimych i lokalnych ras zwierząt gospodarskich, które są dostosowane do lokalnego środowiska i tradycyjnych sposobów produkcji. Jednak gospodarstwa o mniejszej skali produkcji zwierzęcej mają mniejsze możliwości inwestycyjne pozwalające na wyposażenie gospodarstwa w profesjonalne płyty obornikowe, czy zbiorniki na płynne nawozy naturalne. W połączeniu z innymi wymaganiami i obciążeniami oraz niestabilną sytuacją rynkową może to przyczyniać się do rezygnacji z produkcji zwierzęcej. Rezygnacja kolejnych małych gospodarstw z produkcji zwierzęcej prowadzonej na małą skalę może w negatywny sposób wpłynąć nie tylko na pogłowie zwierząt, w szczególności ras ekstensywnych i lokalnych, ale również na środowiskowe łączenie produkcji zwierzęcej z produkcją roślinną. Może to powodować także skutki w zakresie zachowania różnorodności biologicznej, negatywnie wpłynąć na prowadzone programy ochrony zasobów genetycznych zwierząt gospodarskich, jak również utrzymanie dobrego stanów wód i gleb. Produkowany w takich systemach nawóz naturalny np. obornik jest wykorzystywany lokalnie w prowadzonej produkcji roślinnej. Warto podkreślić, że obornik zawiera nie tylko niezbędne dla roślin składniki pokarmowe, tj. azot, potas, fosfor, wapń, magnez, siarkę, bor,

miedź, mangan, ale przede wszystkim substancje organiczne, które z czasem przekształcają się w próchnicę – tak ważną dla utrzymania zdrowotności gleb, magazynowania wody czy zmniejszenia emisji gazów cieplarnianych, takich jak dwutlenek węgla. Zwiększenie ilości materii organicznej w glebie, do czego przyczynia się stosowanie obornika, pomaga zachować w glebie wodę, co jest szczególnie ważne w regionach podatnych na suszę. Dlatego utrzymanie produkcji zwierzęcej w małych gospodarstwach ma kluczowe znaczenie dla promowania zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich oraz ochrony środowiska jako całości.

Ponadto budowa zbiorników na przechowywanie płynnych nawozów naturalnych, czy też płyt na przechowywanie stałych nawozów naturalnych wymaga zarówno zapewnienia wymaganych zgód/zezwoleń, środków finansowych na realizację, jak i odpowiedniego czasu na sam proces budowy. Mając na względzie trudną sytuację ekonomiczną w gospodarstwach rolnych spowodowaną m.in. konsekwencjami pandemii, wojny na Ukrainie, destabilizacją rynków rolnych, czego nie można było przewidzieć planując ww. okresy przejściowe, spowodowała potrzebę wyprowadzenia nowych rozwiązań w tym zakresie – wydłużenia terminu na dostosowanie.

W ostatnich latach część gmin, w związku z przystąpieniem do sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zawiesza postępowania w sprawie ustalenia warunków zabudowy, tym samym rolnicy nie uzyskują niezbędnych dokumentów do rozpoczęcia inwestycji dotyczących przechowywania nawozów, co skutkuje brakiem możliwości szybkiego rozpoczęcia procesu budowlanego. W ocenie inwestorów (rolników) właśnie etap uzyskiwania decyzji o ustaleniu warunków zabudowy najczęściej wydłuża proces przygotowania dokumentacji niezbędnej do rozpoczęcia realizacji inwestycji. Przepis art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym daje możliwość zawieszenia postępowania w sprawie ustalenia warunków zabudowy na 18 miesięcy. Jako przykład można podać rolnika, który wiedząc o tym, że do końca 2024 r. musi mieć płytę obornikową dla kilku hodowanych przez siebie zwierząt, zlecił pod koniec 2023 r. wykonanie projektu i wystąpił do starosty ze zgłoszeniem budowy oraz złożył wniosek do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) o dofinansowanie budowy płyty. Starosta wezwał rolnika do uzupełnienia wniesionego zgłoszenia budowy tej płyty przez dostarczenie prawomocnej decyzji o ustaleniu warunków zabudowy dla płyty. Wobec tego rolnik złożył stosowny wniosek do wójta. Wójt zawiadomił rolnika, że sprawa jest „skomplikowana” i wydanie takiej decyzji zajmie do 2 miesięcy. W lutym 2024 r. rada gminy, w której jest położone gospodarstwo rolnika, podjęła uchwałę o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a wójt wydał postanowienie o zawieszeniu postępowania w sprawie ustalenia warunków zabudowy, o które rolnik wnosił. Rolnik ponownie złożył wniosek o ustalenie warunków zabudowy dla płyty ok. 25 m². Wójt ponownie wysłał zawiadomienie, że sprawa jest „skomplikowana” i że postępowanie przedłuży się do 2 miesięcy, a następnie wysłał postanowienie o zawieszeniu postępowania w sprawie o ustalenie warunków zabudowy dla płyty na okres 18 miesięcy ze względu na fakt przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (uznając jednocześnie w/w płytę obornikową za istotny element urbanistyczny, który determinuje zagospodarowanie przestrzenne wsi, co stanowiło podstawę do skorzystania przez gminę uprawnień wynikającego z przywołanego wyżej przepisu). Rolnik wniósł zażalenie do wojewody (za pośrednictwem gminy). W tym stanie faktycznym rolnik na decyzję o ustaleniu warunków zabudowy dla płyty obornikowej czekać będzie ok. 2 lat.

Wprowadzone uproszczenia pozwolą zatem na zdecydowanie szybsze i sprawniejsze realizowanie inwestycji polegających na budowie odpowiednich miejsc do przechowywania nawozów naturalnych w gospodarstwach rolnych, co jest niezwykle istotne ze względu na ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Proponowana regulacja ma zatem nie tylko pozwolić na szybkie i sprawne realizowanie

inwestycji związanych z miejscami do przechowywania nawozów naturalnych w gospodarstwach rolnych, ale również na dążenie do osiągnięcia celów środowiskowych, tj. ochrona środowiska i klimatu, przy jednoczesnym utrzymaniu konkurencyjności krajowego sektora rolnego na europejskim i światowym rynku

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponowana ustawa wprowadza szczególne rozwiązania w zakresie przechowywania nawozów naturalnych polegające na wydłużeniu terminu na dostosowanie miejsc do przechowywania nawozów naturalnych do końca 2027 r. dla podmiotów prowadzących chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie mniejszej lub równej 20 DJP oraz do końca 2025 r. dla podmiotów prowadzących chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie większej niż 20 DJP jednak nie większej niż 210 DJP.

Przygotowanie projektu ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie przechowywania nawozów naturalnych wynika z ustaleń Stałego Komitetu Rady Ministrów podjętych podczas posiedzenia, które odbyło się w dniu 23 stycznia 2025 r.

Przygotowany projekt ustawy obejmuje regulacje dotyczące:

- wydłużenia o 3 lata terminu na dostosowanie miejsc do przechowywania nawozów naturalnych przez podmioty posiadające do 20 DJP;
- wydłużenia o rok terminu na dostosowanie miejsc do przechowywania nawozów naturalnych przez podmioty posiadające powyżej 20 do 210 DJP;
- zgłoszenia przez rolników ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa na udostępnionym formularzu informacji o potrzebie wydłużenia terminu na dostosowanie w terminach nie dłuższych niż ww.;
- umarzania postępowań wszczętych na podstawie art. 109 ust. 1 ustawy – Prawo wodne, dotyczących przechowywania od dnia 1 stycznia 2025 r. przez podmioty prowadzące chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie mniejszej lub równej 210 DJP nawozów naturalnych niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy – Prawo wodne, i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, jeżeli te podmioty dokonają zgłoszenia w wyznaczonym terminie;
- uproszczenia procedur administracyjnych związanych z budową miejsc do przechowywania nawozów naturalnych;
- przekazania przez ministra właściwego do spraw rolnictwa informacji o podmiotach, które złożyły zgłoszenie potrzeby dłuższego czasu na dostosowanie, instytucjom, które prowadzą kontrole przestrzegania wymagań w zakresie realizacji wymogów dyrektywy azotanowej.

Projektowana ustawa wprowadza również szczególne rozwiązania w zakresie realizowania inwestycji polegających na budowie odpowiednich miejsc do przechowywania nawozów naturalnych w gospodarstwach rolnych. Proponuje się, aby projektowana regulacja wprowadzała zmiany polegające na tym, że do dnia 31 grudnia 2027 r. zmiana zagospodarowania terenu dotycząca obiektów budowlanych takich jak:

1) płyty do składowania obornika,

2) szczelne zbiorniki na gnojówkę lub gnojowicę

– o których mowa w art. 29 ust. 1 pkt 29 lit. a oraz b ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2025 r. poz. 418), nie wymagała uzyskania decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu.

Proponowane rozwiązania, w tym uproszczenie wprowadzonych w ostatnich latach procedur pozwolą na szybsze i sprawniejsze realizowanie inwestycji budowlanych w gospodarstwach rolnych oraz wpłyną pozytywnie na ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych.

Zgodnie z projektem ustawy postępowania wszczęte na podstawie art. 109 ust. 1 ustawy – Prawo wodne, dotyczące przechowywania od dnia 1 stycznia 2025 r. przez podmioty prowadzące chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie mniejszej lub równej 210 DJP nawozów naturalnych niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy – Prawo wodne, i niezakończone przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, umarza się z urzędu, jeżeli te podmioty dokonają zgłoszenia, o którym mowa w art. 1 ust. 1 projektowanej ustawy, w terminie, o którym mowa w tym przepisie.

W okresie negocjacji terminów na dostosowanie miejsc do przechowywania nawozów naturalnych, tj. w latach 2017–2018, ani też przed tym okresem nie mieliśmy do czynienia i nie przewidywaliśmy sytuacji pandemii, czy wojny na Ukrainie. Dlatego działania Rządu RP muszą być dostosowywane do obecnych, a nie przeszłych sytuacji, w tym identyfikowanych problemów, potrzeb oraz skutków sytuacji z jakimi się spotykamy.

Wprowadzone uproszczenia pozwolą zatem na zdecydowanie szybsze i sprawniejsze realizowanie inwestycji polegających na budowie odpowiednich miejsc do przechowywania nawozów naturalnych w gospodarstwach rolnych, co jest niezwykle istotne ze względu na ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych. Proponowana regulacja ma zatem nie tylko pozwolić na szybkie i sprawne realizowanie inwestycji związanych z miejscami do przechowywania nawozów naturalnych w gospodarstwach rolnych, ale również na dążenie do osiągnięcia celów środowiskowych, tj. ochrona środowiska i klimatu, przy jednoczesnym utrzymaniu konkurencyjności krajowego sektora rolnego na europejskim i światowym rynku.

Cel projektowanej ustawy może zostać osiągnięty jedynie za pomocą środków o charakterze legislacyjnym.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Gospodarstwa rolne	Według danych z Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB: – 170 364 gospodarstw powinno zrealizować inwestycje dostosowawcze rozbudowując lub budując płyty obornikowe, – 29 003 gospodarstw powinno zrealizować inwestycje	Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – PIB	Potrzeba dostosowania miejsc do przechowywania nawozów naturalnych do wymogów prawnych.

	dostosowawcze w zbiorniki do przechowywania nawozów płynnych (dotyczy gospodarstw o liczbie DJP mniejszej lub równej 210).		
	Według dostępnych w GIOŚ danych (Znajdujących się w Informatycznym Systemie Kontroli) Inspekcja Ochrony Środowiska w I kwartale 2025 r. zrealizowała łącznie 154 kontrole podmiotów prowadzących produkcję rolną oraz działalność, w ramach której są przechowywane nawozy naturalne lub stosowane nawozy. W 58 przypadkach stwierdzono naruszenia, w tym 12 nieprawidłowości, polegających na braku odpowiedniej infrastruktury do przechowywania nawozów naturalnych u podmiotów prowadzących chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie mniejszej lub równej 210	Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Departament Inspekcji (pismo z dnia 4 kwietnia znak sprawy: DI-KKN.410.8.2025)	Zgodnie z projektem ustawy postępowania wszczęte na podstawie art. 109 ust. 1 ustawy – Prawo wodne, dotyczące przechowywania od dnia 1 stycznia 2025 r. przez podmioty prowadzące chów lub hodowlę zwierząt gospodarskich w liczbie mniejszej lub równej 210 DJP nawozów naturalnych niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy – Prawo wodne, i niezakończone przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, umarza się z urzędu, jeżeli te podmioty dokonają zgłoszenia, o którym mowa w art. 1 ust. 1 projektowanej ustawy, w terminie, o którym mowa w tym przepisie.

		DJP.											
5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji													
W związku z koniecznością pilnego opracowania i wprowadzenia projektowanych regulacji oraz z uwagi na planowany do wprowadzenia nowymi przepisami termin na dostosowanie tj. do końca 2025 r. (dla gospodarstw od 20,01–210 DJP) i 2027 r. (dla gospodarstw posiadających do 20 DJP) oraz z uwagi na sankcje jakie grożą za niedostosowanie (termin na dostosowanie dla podmiotów do 210 DJP minął 31 grudnia 2024 r.) przewiduje się skrócenie do 10 dni terminu przeprowadzenia konsultacji.													
Pilne wprowadzenie przedmiotowych regulacji poza tym, że pozwoli na uniknięcie ponoszenia przez rolników dodatkowych opłat, zapewni czas na podjęcie prac dostosowawczych w zakresie miejsc do przechowywania nawozów naturalnych. Ma również ma znaczenie z uwagi na wyznaczony w projekcie ustawy termin 6 miesięcy na dokonanie zgłoszenia dostosowawczego przez rolników.													
6. Wpływ na sektor finansów publicznych													
(ceny stałe z r.)		Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania		Jako główne źródło finansowania budowy miejsc do przechowywania nawozów naturalnych należy wskazać środki własne rolników.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Zgodnie z obwieszczeniem Ministra Infrastruktury z dnia 23 października 2024 r. w sprawie wysokości maksymalnych stawek opłaty za naruszenie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu”, obowiązującej od dnia 1 stycznia 2025 r. (M.P. poz. 911) opłata za przechowywanie nawozów naturalnych niezgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 106 ust. 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne wynosi 4404,80 zł.											
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe													
Skutki													
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)					

	azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych” w ramach którego rolnicy uzyskiwali dofinansowanie na inwestycje, które służą dostosowaniu gospodarstw do wymogów określonych w Programie działań, a związanych z przechowywaniem nawozów naturalnych (lub kiszzonek - w przypadku młodych rolników), a także na wyposażenie gospodarstw w urządzenia do aplikowania nawozów naturalnych płynnych. Ze wsparcia na działania inwestycyjne w ramach instrumentu „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych”, w okresie objętym sprawozdaniem skorzystało 3 738 rolników. W okresie od 2020 r. do końca kwietnia 2024 r. przeprowadzono 6 naborów wniosków (na przełomie 2019 r. i 2020 r., na przełomie 2020 r. i 2021 r., na przełomie 2021 r. i 2022 r., dwa nabory w 2023 r. i jeden w I kwartale 2024 r.). Ogółem w ramach przeprowadzonych naborów złożono 11 999 wniosków o przyznanie pomocy na kwotę 992,5 mln zł. Zawarto 5 971 umów na kwotę 515,2 mln zł. (stan na 25 sierpnia 2024 r.). W ramach instrumentu „Inwestycje mające na celu ochronę wód przed zanieczyszczeniem azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych” do końca lipca 2024 r. ARiMR zrealizowała płatności na łączną kwotę 329 mln zł z tytułu realizacji 3 950 operacji (operacje te zostały już zakończone). Rolnicy w ramach ww. instrumentu wsparcia w ramach zakończonych operacji wybudowali, przebudowali lub zakupili m.in.: – zbiorniki na gnojówkę i gnojownicę o objętości 233 tys. m³; – płyty obornikowe o powierzchni 115 tys. m²; – zbiorniki do przechowywania pasz soczystych, w tym kiszzonek o objętości 9,6 tys. m³; – zakupili 2 957 maszyn do nawożenia.”.
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

☐ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

☐ zmniejszenie liczby dokumentów
☐ zmniejszenie liczby procedur
☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne: ...

☐ zwiększenie liczby dokumentów
☐ zwiększenie liczby procedur
☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
☐ inne: ...

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.

☐ tak
☐ nie
☐ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu.

Wejście w życie przepisów ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne: ...	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Brak wpływu	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Proponowany termin wejścia w życie projektowanej ustawy nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Z uwagi na charakter projektowanych rozwiązań nie przewiduje się ewaluacji efektów projektu.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak		